

Список использованной литературы

1. «Термины инновационного менеджмента и смежных областей» [Электронный ресурс] // Толковый словарь «Инновационная деятельность» – Режим доступа к ресурсу: https://innovative_activities.academic.ru.
2. «Особенности адаптации деятельности предприятия к современным условиям» [Электронный ресурс] // CYBERLENINKA – Режим доступа к ресурсу: <https://cyberleninka.ru/article/n/osobennosti-adaptatsii-deyatelnosti-predpriyatiya-k-sovremennym-usloviyam>.
3. «Инвестиции в Беларуси» [Электронный ресурс] // Официальный сайт Республики Беларусь «Belarus.by» – Режим доступа к ресурсу: https://www.belarus.by/ru/business/belarus_investment.

Чукіна К.Ю., студентка 3 курсу спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»

Захарова Н.Ю., к.е.н., доцент

кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

kettismail@gmail.com

nata-zakharova@ukr.net

ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Для забезпечення успішного функціонування в ринкових умовах кожен господарюючий суб'єкт повинен приділяти увагу різним аспектам своєї діяльності. Одним з головних аспектів є формування джерел фінансування виробничих, соціальних та інвестиційних потреб. Кардинальні зміни в економічній та фінансовій сферах, що відбулися за останній час в Україні, змушують замислитись про існуючі теоретичний і методичний підходи щодо вибору джерел фінансування. Крім того, потребують переосмислення вже сформовані уявлення про співвідношення використаних фінансових ресурсів протягом певного періоду часу. В сучасних економічних умовах одним з найважливіших завдань сільськогосподарських підприємств є розроблення усвідомленої фінансової політики, хоча ще кілька років тому цьому питанню не приділялося належної уваги. Підприємства прагнули залучити будь-які кошти, часто без необхідного аналізу наслідків подібних кроків.

Фінансові ресурси – один з найважливіших чинників економічного відтворення та зростання підприємства. Вони забезпечують: безперервність процесу відтворення через фінансування поточних витрат підприємства; виконання зобов'язань перед державою, працівниками та іншими господарюючими суб'єктами; страхування капіталу від можливих фінансових ризиків завдяки диверсифікації форм фінансових ресурсів; стабільний розвиток і ділову репутацію підприємства; стимулювання поліпшення прибутковості; соціальний розвиток підприємства, в цілому, і його працівників, зокрема [1]

Успішний розвиток кожного підприємства залежить від розміру, складу та структури фінансових ресурсів суб'єктів господарювання. Вони забезпечують фінансування процесу розширеного відтворення, виконання фінансових зобов'язань перед бюджетом, банками, страховими компаніями, іншими підприємствами, організаціями та розвиток підприємства загалом.

Основою фінансування господарської діяльності у сучасних умовах є власні фінансові ресурси. Їх формування, особливо на етапі створення, суттєво залежить від організаційно-правової форми господарювання сільськогосподарського підприємства.[2] На

кінець 2018 року власний капітал сільськогосподарських підприємств становив 483 млрд. грн., що складає близько 50% загальної суми фінансових ресурсів.

Але власних фінансових ресурсів підприємствам аграрного сектору економіки, як правило, не вистачає, що обумовлено рядом чинників, серед яких провідне місце займає сезонність виробництва сільськогосподарської продукції. Крім того, останні роки гостро стоїть питання оновлення матеріально-технічної бази аграріїв. Тому виникає необхідність залучення позикових коштів, які підприємства отримують у вигляді кредитів, що видаються на певний строк на умовах поверненості та платності. Однак, переважною частиною ці ресурси є недоступними для сільськогосподарських товаровиробників, що з одного боку пов'язано з їх високою вартістю, а з іншого – з низьким рівнем кредитоспроможності позичальників. Тому все частіше підприємства аграрного сектору залучають фінансові ресурси через механізм лізингу, форвардні закупівлі сільськогосподарської продукції, аграрні розписки тощо [2].

Сільське господарство як галузь матеріального виробництва має ряд особливостей, що позначаються на його функціонуванні в умовах ринкової економіки, а отже, доцільно відмітити деякі характерні ознаки фінансових ресурсів, які притаманні їм саме в цій галузі функціонування: сезонність; значна тривалість виробничого циклу; підвищена потреба в кредитних ресурсах; широке використання оренди землі, специфічні правила формування і використання у різних організаційно-правових формах господарств.

Чинники впливу на фінансове забезпечення сільськогосподарських підприємств [3]:

1. Технологічні – значні обсяги незавершеного виробництва та втрат продукції, наявність низьколіквідних запасів, низький рівень технологічної оснащеності виробництва та відставання;
2. Природні – сезонність, використання землі як основного засобу виробництва, просторова обмеженість, залежність від природно-кліматичних умов, урожайність;
3. Економічні – вплив інфляції, віддаленість від фінансово-кредитних установ, недостатня державна фінансова підтримка, високі відсоткові ставки за кредитами, специфіка застави, нерівномірність потреби у фінансових ресурсах та їх надходження;
4. Організаційні – присутність значних ризиків, велика тривалість виробничого процесу, проблеми зі збутом продукції, значний часовий розрив між виробництвом та реалізацією продукції, значний обсяг орендованих активів, відсутність якісного менеджменту.

Важливо, що усі виділені ознаки тісно взаємопов'язані між собою. Так, трансформаційна здатність фінансових ресурсів сільськогосподарських підприємств у більшості випадків активізується у періоди сезонної потреби у виробничих та інвестиційних ресурсах або страхуванням від фінансових ризиків, що в свою чергу забезпечується їх високою ліквідністю. А фінансові ресурси як об'єкт купівлі-продажу, права власності і розпоряджання відповідно стають джерелом доходу для підприємства.

Для покращення формування та використання фінансових ресурсів доцільно[4]:

1. Приділяти особливу увагу оптимізації структури капіталу шляхом управління величиною ефекту фінансового левериджу. Це передбачає визначення рентабельності власного капіталу при різних значеннях фінансового важеля. Найбільш оптимальним буде, таке співвідношення власного та позикового капіталу., за якого приріст чистої рентабельності власного капіталу та ефект фінансового левериджу будуть мати найбільше значення.
2. Оптимізувати структуру за критерієм мінімальної його вартості. Такий процес оптимізації полягає у попередній оцінці власного та позикового капіталу при різних варіантах його залучення та розрахунок середньозваженої вартості капіталу за обраними варіантами.
3. Впроваджувати заходи щодо вирівнювання та оптимізації вихідного грошового потоку та зростання обсягу чистого грошового потоку. Особливо слід враховувати поділ грошових потоків за видами діяльності. При здійсненні управління грошовими потоками на

підприємстві важливим є розробка заходів стимулювання збільшення чистого грошового потоку від кожного з видів діяльності. До таких заходів належать, розширення асортименту продукції, продаж або здача в оренду необоротних активів, оптимізація джерел формування капіталу підприємства, залучення зовнішніх джерел короткострокового фінансування, реструктуризація дебіторської заборгованості в фінансовий інструмент, вживання інших заходів щодо стимулювання збуту власної продукції, оптимізації дивідендної політики, скорочення витрат на підприємстві, відстрочки платежів за зобов'язаннями, використання знижок постачальників, перегляд програм інвестицій тощо.

4. З'єднати стратегічне мислення з конкретним планом дій на плановий період, впроваджувати сучасні підходи формування й використання фінансових ресурсів. Саме таке поєднання дозволить підприємству досягти довгострокових позитивних результатів і мати стійке фінансове забезпечення.

Список використаної літератури

1. Недільська Л.В. Фінансові ресурси як економічна категорія / Л.В. Недільська // Вісн. ЖНАЕУ. – 2009. – № 2, т. 2. – С. 261-269
2. Захарова Н.Ю. Особливості формування фінансових ресурсів підприємств аграрного сектору економіки / Н.Ю. Захарова // Соціально-економічний розвиток аграрної сфери: інженерно-економічне забезпечення: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. – Тернопіль: ФОП Паляниця В.А., 2018. - С. 165-167.
3. Олійник К. А. Фінансове забезпечення малих сільськогосподарських підприємств: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: 08.00.04 / К. А. Олійник – Миколаїв, 2013. – 23 с.
4. Погожа Н.В. .Проблемні аспекти формування та використання фінансових ресурсів підприємства, в умовах рецесії України. / Н.В. Погожа // Вісник соціально-економічних досліджень. – 2012. - №2, т.45.

Шевченко Наталія Володимирівна

к.е.н., доцент,

лаборант кафедри економіки та економічної безпеки

e-mail: shevchenkon09@gmail.com

Огірко Ольга Ігорівна

к.т.н., доцент,

доцент кафедри інформаційного та аналітичного забезпечення

діяльності правоохоронних органів

e-mail: ohirkoo@i.ua

ОСОБЛИВОСТІ ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Сьогодні процес розвитку інноваційної економіки, інноваційних фінансових та господарських структур значною мірою забезпечується за рахунок постійного використання інтелектуального капіталу. Інтелектуальний капітал виступає одним із важливих компонентів оцінки капіталізації праці, підприємства та ступеня розвитку підприємства.

На теперішній час інтелектуальний капітал значніше ніж фінансовий (чи навіть активи підприємства) забезпечує стійку конкурентну перевагу сучасним підприємствам. Підприємство при цьому забезпечує постійне та інтенсивне навчання персоналу, залучення цінних (інтелектуальних) кадрів, що здатні принести користь.

Н. Маркова, визначала, що «під інтелектуалізацією людського капіталу розуміється процес поступового підвищення інтелектуального рівня людського капіталу на основі